

w sprawie oceny programowej kierunku filologia prowadzonego w Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1571) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią zespołu nauk humanistycznych, nauk o rodzinie i nauk teologicznych, raportem zespołu oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni w sprawie oceny programowej kierunku filologia prowadzonego w Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, wydaje ocenę:

pozytywną z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat

§ 2

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdza, że proces kształcenia realizowany w Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi nie w pełni umożliwia studentom kierunku filologia osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Spośród kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowionych w załączniku nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącego załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., kryteria:

1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się;
 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się;
 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie;
 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów
- zostały spełnione częściowo.

Wydanie oceny pozytywnej na okres 2 lat uzasadniają błędy i niezgodności w zakresie wymienionych wyżej kryteriów, które zostały spełnione częściowo:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Brak koncepcji kształcenia uwypuklającej ogólnoakademicki profil studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz ich powiązanie z dyscyplinami naukowymi.
Koncepcja kształcenia nie podkreślała specyfiki kształcenia na kierunku filologia o profilu ogólnoakademickim i mimo wskazania na wiedzę oraz umiejętności z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa oraz nauk o kulturze i religii w zakresie prowadzonych na kierunku specjalności filologicznych (*filologia angielska* i *filologia germańska*) na studiach pierwszego stopnia i drugiego stopnia nie zawierała jednoznacznego odniesienia

do dyscyplin naukowych, do których jest przyporządkowany kierunek, lecz była wyraźnie ukierunkowana na rozwój kompetencji językowych oraz szerokich kompetencji komunikacyjnych i społecznych.

Uczelnia w odpowiedzi na raport zespołu oceniającego poinformowała o przeformułowaniu koncepcji kształcenia na kierunku filologia, która w obecnym kształcie uwypukla ogólnoakademicki profil studiów nakierowany na kształtowanie kompetencji badawczych studentów w powiązaniu z prowadzoną w Uczelni działalnością badawczą. Uczelnia jednak nie przedstawiła opisu spójnej dla obu poziomów kształcenia nowej koncepcji, nie przedstawiła również nowego opisu sylwetki absolwenta. Brak spójności koncepcji kształcenia z profilem studiów potwierdzają również załączone do odpowiedzi efekty uczenia, które zostały sformułowane w sposób właściwy dla profilu praktycznego o czym mowa w pkt. 3.

2. Niewłaściwe przyporządkowanie kierunku do dyscyplin naukowych.

Kierunek na studiach pierwszego i drugiego stopnia był przyporządkowany do językoznawstwa jako dyscypliny wiodącej oraz do literaturoznawstwa i nauk o kulturze i religii, przy czym te ostatnie pełniły w programie studiów funkcję subsydiarną, kontekstową.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia przyporządkowała studia pierwszego stopnia w 70% liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów do językoznawstwa i w 30% do literaturoznawstwa, a studia drugiego stopnia tylko do językoznawstwa. Przyporządkowanie to nie odpowiada nazwie kierunku studiów, która jest istotnym elementem koncepcji kształcenia. Filologia jest bowiem nauką o języku i literaturze jakiegoś narodu lub kręgu cywilizacyjnego, a jej teoretyczne podstawy stanowią obie dyscypliny naukowe językoznawstwo i literaturoznawstwo. Kierunek przyporządkowany tylko do jednej z nich przestaje być filologią.

3. Uwzględnienie w efektach uczenia się dla studiów o profilu ogólnoakademickim charakterystyk PRK właściwych dla praktycznego profilu studiów.

Zespół oceniający stwierdził, że ogólne założone dla kierunku efekty uczenia się sformułowane dla studiów pierwszego stopnia nie były zgodne z charakterystykami Polskiej Ramy Kwalifikacji, co skutkowało pominięciem części opisanych w nich kompetencji. Ponadto kierunkowe efekty uczenia się nie określały zakresu i głębi wiedzy, w dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek.

Uczelnia podjęła działania naprawcze, które we wskazanym wyżej zakresie okazały się skuteczne, jednak zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia uwzględniła charakterystyki PRK właściwe dla profilu praktycznego studiów. W przypadku opisu efektów uczenia się dla studiów pierwszego stopnia są to np. efekty: W06: „[zna i rozumie] zastosowanie praktyczne wiedzy w działalności zawodowej związanej z kierunkiem filologia oraz studiowaną specjalnością i specjalizacją” (powiązanie z charakterystyką o kodzie P6S_WG) i U06: „[potrafi] wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej związanej ze studiowaną specjalizacją” (powiązanie z charakterystyką o kodzie P6S_UW), a w przypadku studiów drugiego stopnia np. efekty: W05: „[zna i rozumie] zastosowanie praktyczne wiedzy w działalności zawodowej związanej z kierunkiem filologia oraz studiowaną specjalnością i specjalizacją” i W07: „[zna i rozumie] główne tendencje rozwojowe dyscypliny naukowej językoznawstwo”.

4. Szczegółowe efekty uczenia się określone dla zajęć przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela są inne niż szczegółowe efekty uczenia się określone w standardzie przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela.

Zespół oceniający stwierdził, że szczegółowe efekty uczenia się założone dla poszczególnych zajęć w ramach przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela tylko częściowo odpowiadają efektom uczenia się określonym w standardzie. Ponadto Uczelnia nie uwzględniła wszystkich wymaganych rozporządzeniem efektów o oznaczeniach: B.1.U7, B.1.U8, D.1.K6.

Przesłane w odpowiedzi na raport zespołu oceniającego materiały wskazują, że podjęte przez Uczelnię działania naprawcze nie okazały się w pełni skuteczne. Przykładowo efekt uczenia się sformułowany dla zajęć *zawód nauczyciela* o treści: „zna i rozumie rolę nauczyciela w szkole i koncepcje pracy nauczyciela, w tym nauczyciela wychowawcy” redukuje trzy rozbudowane efekty uczenia się określone w standardzie: B.2.W2, B.2.W4, B.2.W6, określone rozporządzeniem ministra efekty uczenia się co do zasady nie ulegają modyfikacjom. Przyjęta przez Uczelnię praktyka skutkuje pomijaniem części kompetencji określonych opisanych w efektach uczenia się określonych w standardzie.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Niewłaściwe zasady realizacji programu studiów, które nie zapewniają osiągnięcia efektów uczenia się powiązanych z dyscyplinami naukowymi wskazanymi w formie koniunktywnej w katalogach efektów uczenia się i w koncepcji kształcenia dla drugiego stopnia studiów, spowodowanego dowolnym wyborem zajęć realizujących treści powiązane z dyscyplinami naukowymi.

Zasady realizacji programu studiów drugiego stopnia nie zapewniały wszystkim studentom osiągnięcia efektów uczenia się powiązanych z charakterystykami drugiego stopnia PRK na poziomie 7 w odniesieniu do kategorii wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych (głównie P7S_WG, P7S_UW) w dyscyplinach językoznawstwo, literaturoznawstwo, nauki o kulturze i religii, w stopniu proporcjonalnym do procentowego przyporządkowania do nich kierunku. Poza jednymi zajęciami z zakresu językoznawstwa, które były obowiązkowe dla wszystkich studiów, pozostałe zajęcia w dyscyplinach językoznawstwo, literaturoznawstwo i nauki o kulturze i religii były zajęciami do wyboru, a ich układ w programie studiów umożliwiał zupełne pominięcie literaturoznawstwa i nauk o kulturze i religii.

W odpowiedzi na raport zespołu o oceniającego Uczelnia dokonała wyżej opisanych zmian w przyporządkowaniu kierunku do dyscyplin naukowych, co formalnie skutkuje brakiem konieczności zapewniania wszystkim studentom kierunku treści programowych umożliwiających osiągnięcie kompetencji opisanych w charakterystykach PRK o kodach P7S_WG, P7S_UW w dyscyplinach innych niż językoznawstwo, ale nie w przypadku filologii, dla której teoretyczne podstawy stanowią zarówno językoznawstwo, jak i literaturoznawstwo.

W odniesieniu do kryterium 3:

1. Niewłaściwe zasady rekrutacji na studia drugiego stopnia.

Zespół oceniający stwierdził niewłaściwość rekrutacji na studia drugiego stopnia w odniesieniu do kandydatów, którzy ukończyli studia pierwszego stopnia na kierunku

innym niż filologia i nieposiadających dokumentu poświadczającego znajomość języka specjalności na poziomie C1 ESOKJ oraz brak określenia szczegółowych zasad rekrutacji w odniesieniu do weryfikacji zaawansowanej wiedzy w dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia przedłożyła Uchwałę nr 5 Senatu Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi z dnia 30 września 2024 r., która przewiduje dla kandydatów, którzy ukończyli inne studia niż filologia w zakresie języka angielskiego lub niemieckiego postępowanie egzaminacyjne sprawdzające znajomość języka specjalności, znajomość literatury i zagadnień gramatycznych na poziomie studiów pierwszego stopnia na kierunku filologia. Znajomość języka specjalności i zagadnień gramatycznych nie stanowi zaawansowanej wiedzy obejmującej wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z w dyscyplinie językoznawstwo. W świetle przyporządkowania kierunku tylko do tej dyscypliny nie jest zrozumiałe uwzględnienie w postępowaniu rekrutacyjnym weryfikacji kompetencji w dyscyplinie literaturoznawstwo, choć jest to zasadne na kierunku o nazwie filologia.

W odniesieniu do kryterium 10:

1. Niepełne wdrożenie na kierunku uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia.

W Uczelni zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów, które jednak wobec kierunku nie są skuteczne, co poskutkowało sformułowaniem w raporcie zespołu oceniającego propozycją oceny dla kryterium 1 – kryterium niespełnione oraz dla kryteriów 2 i 3 – kryterium spełnione częściowo.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia podjęła częściowo skuteczne działania naprawcze umożliwiające podniesienie oceny w jednym z kryteriów, ale w procesie wprowadzania zmian system zapewniania jakości kształcenia nie zapobiegł m.in. niewłaściwemu przyporządkowaniu kierunku filologia na studiach drugiego stopnia do dyscyplin naukowych, niewłaściwemu sformułowaniu efektów uczenia się, niezapewnieniu wszystkim studentom kierunku treści programowych na właściwym poziomie w dyscyplinie literaturoznawstwo oraz występowaniu braków w dokumentacji programu studiów w zakresie koncepcji kształcenia.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zobowiązuje uczelnię wymienioną w § 1 do realizacji następujących zaleceń:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Zaleca się opracowanie spójnej dla studiów pierwszego i drugiego stopnia koncepcji kształcenia uwypuklającej ogólnoakademicki profil studiów oraz ich powiązanie z dyscyplinami naukowymi.
2. Zaleca się przyporządkowanie kierunku na studiach drugiego stopnia do dyscyplin stanowiących teoretyczne podstawy filologii.
3. Zaleca się sformułowanie efektów uczenia się w sposób właściwy dla studiów profilu ogólnoakademickim.
4. Zaleca się zapewnienie dla zajęć służących realizacji standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela określonych w nim efektów uczenia się.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Zaleca się w zapewnienie na studiach drugiego stopnia dla wszystkich studentów kierunku treści programowych umożliwiające uzyskanie kompetencji opisanych w charakterystykach P7S_WG i P7S_UW w dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek.

W odniesieniu do kryterium 3:

1. Zaleca się określenie zasad rekrutacji na studia drugiego stopnia zapewniających kandydatów o kompetencjach na 6 poziomie PRK w zakresie dyscyplin, do których został przyporządkowany kierunek.

W odniesieniu do kryterium 10:

1. Zaleca się skuteczne diagnostycznie wdrożenie na kierunku systemu zapewniania jakości kształcenia.

Pozostałe kryteria zostały spełnione.

§ 3

Zalecenia powinny być zrealizowane w terminie do końca roku akademickiego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzone zostanie kolejne postępowanie oceniające, wskazany w § 4.

§ 4

Z uwagi na zaistnienie okoliczności przewidzianych w ust. 3 pkt 2 załącznika nr 3 do Statutu kolejne postępowanie oceniające na kierunku filologia na uczelni wymienionej w § 1 nastąpi w roku akademickim 2026/2027.

§ 5

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy ciąży, na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, obowiązek zawiadomienia Ministra Nauki o jego złożeniu.

§ 6

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki,
2. Rektor Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi.

§ 7

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej